

Europos Parlamentas (EP) trečiadienį balsų dauguma priėmė parlamentaro, nuolatinio pranešėjo Rusijos klausimais Andriaus Kubiliaus parengtą pranešimą dėl ES santykių su Rusija. Už balsavo 494 EP nariai, prieš – 103, susilaikė – 72.

Rugsėjo 14 d. plenarinėje sesijoje vykusioje diskusijoje dėl ES ir Rusijos santykių ateities pasisakęs A. Kubilius pristatė išsamų strateginį dokumentą, kuriuo Parlamentas rekomenduoja kitoms ES institucijoms keisti ES santykius su Rusija.

Europarlamentaras pažymėjo, kad ši rekomendacija remiasi trimis esminiais principais.

„Pirma, norime gerų santykių su Rusija, tačiau tai pirmiausia priklauso nuo pačios Rusijos – dabartinė Rusija, valdoma kleptokratinio, autoritarinio ir agresyvaus V. Putino režimo yra grėsmė Europos Sąjungai. Antra, mūsų požiūris į Kremliaus režimą ir į Rusijos žmones, tapusiais to režimo aukomis, aiškiai skiriasi: esame kritiški Kremliaus atžvilgiu, tačiau optimistiškai žiūrime į Rusijos žmonių ateitį. Trečia, esame absoliučiai įsitikinę, jog ateityje Rusijos žmonės gyvens Vakarų tipo demokratijoje. Jei tai gali ukrainiečiai, jei to siekia baltarusiai, nėra priežasčių, kodėl ir rusai negalėtų eiti tuo pačiu keliu“, – kalbėjo A. Kubilius.

Pasak jo, remdamiesi šiais trimis principais, santykius su Rusija siūloma grįsti ilgalaikiu tikslu – padėti Rusijos žmonėms pasukti savo šalį demokratinės, europietiškos plėtros keliu.

„Tam siūlome santykius statyti ant trijų „ramsčių“: agresyvios Kremliaus dabartinės politikos prevencijos (Rusijos vykdomos teritorijų aneksijos ir okupacijos nepripažinimas; efektyvesnių sankcijų, koordinuojamų su transatlantiniais partneriais ir išplečiamų oligarchams, politika; rinkimų, jei jie būtų pavogti iš rinkėjų, nepripažinimas; greitesnis Europos Žaliojo kurso įgyvendinimas, taip atsisakant priklausomybės nuo rusiškų dujų); Rusijos grėsmės pažabojimo (Rusijos hibridinių grėsmių pažabojimas ir pačios ES „išvalymas“ nuo Rusijos hibridinių ir korupcinių įtakų); Bendradarbiavimo ne tik su Kremliumi (kur tai neišvengiama), bet ir tiesiogiai su Rusijos pilietine visuomene, parodant jai, kokios gali atsiverti galimybės santykiuose tarp ES ir demokratinės Rusijos (bevizis režimas, laisva prekyba ir t.t.). Taip pat turime toliau remti europinę Rytų Partnerystės šalių integraciją, kad šių šalių sėkmė taptų įkvėpimu Rusijos visuomenei“, – kalbėjo europarlamentaras.

Pranešime taip pat pažymima, kad jeigu rugsėjo 17-19 dienomis vyksiantys rinkimai į Rusijos Dūmą bus pripažinti nesąžiningais, Europos Parlamentas turi būti pasirengęs nepripažinti Rusijos parlamento ir prašyti, kad Rusija būtų pašalinta iš tarptautinių organizacijų su parlamentinėmis asamblėjomis.

Diskusijoje pasisakęs ES vyr. įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai Ž. Borelis sveikino A. Kubilių parengus tokį dokumentą bei teigė, kad pranešimas pasirodo pačiu laiku. „Rusijos pilietinė visuomenė ir opozicija yra žlugdoma, nors šį mėnesį laukia Rusijos Dūmos rinkimai“, – sakė Ž. Borelis.

Jis taip pat pritarė pranešime išdėstyti nuostatai, kad kaip niekad svarbu palaikyti visuomenę, kovojančią už demokratiją.

„Vienas dalykas yra režimas Rusijoje, o kitas – Rusijos žmonės. Mes turime remti rusus bei pilietinę visuomenę, – kalbėjo pareigūnas. – Vienybė turėtų būti mūsų didžiausias resursas ES santykiuose su Rusija. Akivaizdu, kad Rusija bando mus skaldyti“.

Renew politinės grupės atstovas Bernardas Geta (Bernard Guetta) pozityviai įvertino šį A. Kubiliaus pranešimą dėl to, kad jis išliko tvirtas vertindamas neteisėtus Rusijos veiksmus tiek už jos sienų, tiek šalies viduje. „Pranešimas pridėjo ir kai ką naujo – be Putino režimo pasmerkimo mes visgi siekiame geresnių santykių ir bendradarbiavimo su žmonėmis, gyvenančiais tam pačiam žemyne, turinčiais tokią pačią kultūrą ir civilizaciją kaip ir mes“, – sakė EP narys iš Prancūzijos.

Diskusijoje kalbėjusi ELP frakcijos atstovė R. Juknevičienė teigė, kad nors mus, lietuvius, dažnai vadina rusofobais, tačiau Putinas yra didžiausias rusofobas.

„Jis bijo rusų, bijo artėjančių rinkimų, todėl jau dabar eliminavo visus galimus konkurentus. Jau šiandien aišku, kad Dūmos rinkimai nėra jokie rinkimai, o Kremliaus manipuliacijos. Todėl jie nėra legitimūs jau dabar. Svarbu, kad pranešime apie tai kalbama“, – sakė EP narė.

Ji pakvietė visus europarlamentarus, kurių rankos nesurištos Kremliaus, balsuoti už ir susitelkti aiškos bei veiksmingos strategijos diktatūrinių režimų atžvilgiu sukūrimui bei įgyvendinimui“.

